

W ŻYCIU ZAKŁADU

NASI PIONIERZY

Edmund Jęzmiń. Ten sumienny i ofiarny brzdądzista rozpoczął pracę 10 grudnia 1945 roku. Najpierw jako ślusarz a następnie monter zegarów i aparatów. Lubiany przez współpracowników, ceniony przez przełożonych. Edmund Jęzmiń za wybitną osiągnięcia zawodowe wyróżniony został Odznaką Przewodnika Pracy.

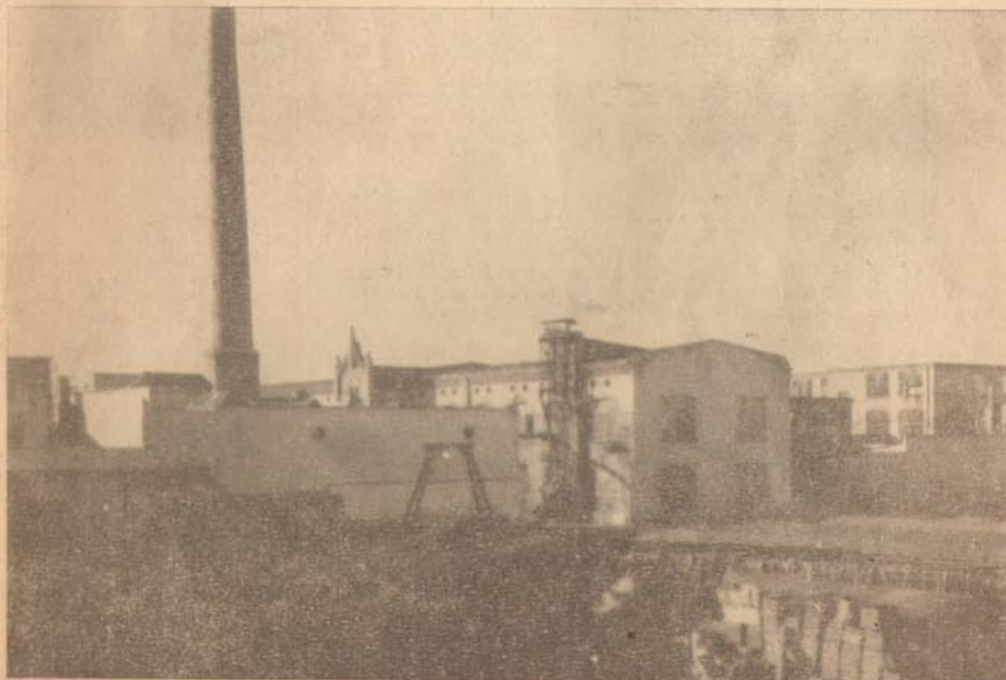
Nieprzerwanie — od 12 listopada 1945 roku — Jadwiga Kraus jest brakarzem DKT. To właśnie ona, jako jedna z pierwszych kobiet, przystąpiła do odbudowy i budowy zakładu. Nieustannie podnosi swoje kwalifikacje — pracownik sumienny, dokładny, ofiarny.

Nieprzerwanie od 18 listopada 1945 roku związany z pracą i życiem zakładu. Kiedyś elektromonter, teraz brzdądzista elektromonter. Lubi ludzi młodych — opiekun i wychowawca. Ma Józef Osiński opinię człowieka sumiennego i ofiarnego.

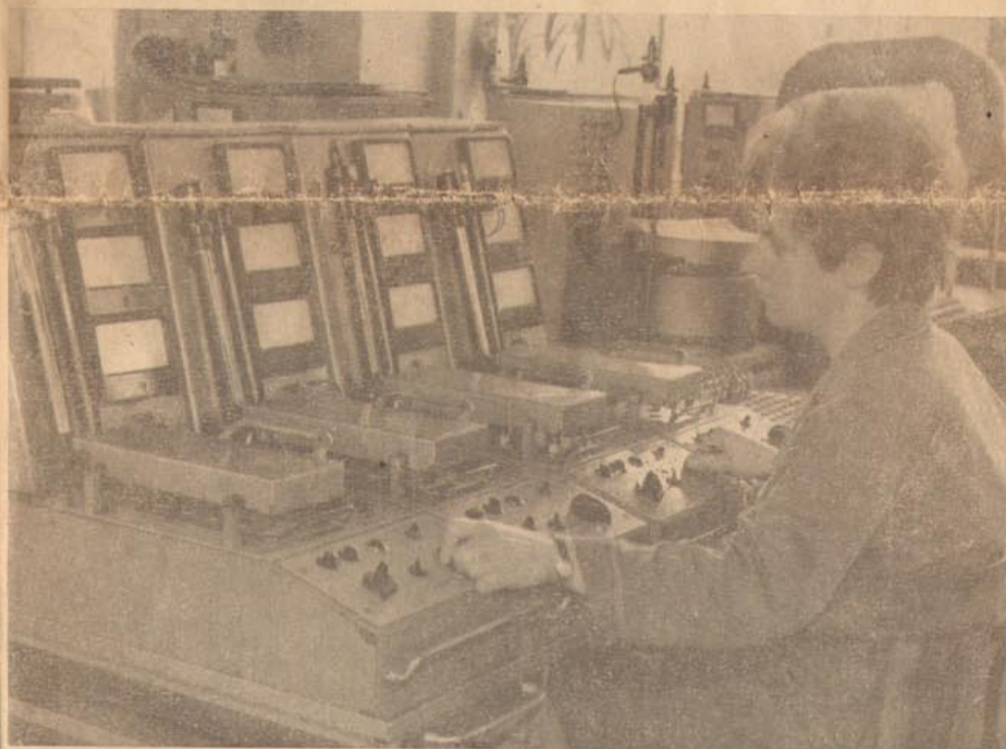
1945

Zakład wczoraj...

...i dziś

1970

Każdego roku — 3 października — dokonujemy obrachunku, kreślimy plany rozwojowe, snujemy refleksje. Niezapomniany to bowiem dzień w historii naszego zakładu. Kronikarz pod datą 3 października 1945 roku zapisał:

„Uruchomienie Państwowej Fabryki Liczników i Zegarów Elektrycznych w Świdnicy — nie jest typowym przykładem odbudowy Zakładu, zniszczonego i wymagającego jedynie remontu i uzupełnienia. W danym wypadku objęto bowiem obiekt ogolony kompletnie z maszyn i urządzeń, co łącznie z faktem częściowego zniszczenia budynków i dewastacji terenu pozostawionej przez działania wojenne, wymagało właściwie montażu nowej Fabryki. Decyzja montażu Fabryki Liczników, która wyloniła się na Zjeździe Elektryków Polskich we wrześniu 1946 roku, podyktowana była koniecznością gospodarczą. Wojna zniszczyła w Polsce doszczętnie wszystkie fabryki wytwarzające liczniki elektryczne, zaś Energetyka Polska w swym planowym rozwoju elektryfikacyjnym musiała mieć zapewnienie, że odpowiednia ilość liczników energii elektrycznej zostanie wyprodukowana, względnie — sprowadzona. Roczne zapotrzebowanie liczników na najbliższych kilka lat określone zostało na około 250.000 sztuk rocznie. Zadanie postawione przez czynniki rządowe — zmontowania w możliwie krótkim czasie Fabryki — było niewątpliwie trudne i wielu fachowców odnosiło się sceptycznie do przedsięwzięcia. Tym niemniej żywy przykład wykazał, że zadanie po kilku miesiącach wyjątkowej pracy, zadanie zostało spełnione „Dnia 4 października 1945 r. przystąpiono do pracy”.

Ta pamiątkowa notatka z księgi zakładu, nie oddaje atmosfery trudu, wysiłku, a niejednokrotnie wyrzeczeń ludzi, którzy podjęli ryzyko wzniesienia w Świdnicy fabryki wielkiej — nowoczesnej.

Tylko liczby i cyfry — choć suche — są przekonującym miernikiem ogromu prac. Tak więc pierwsi budowniczy Państwowej Fabryki Liczników i Zegarów Elektrycznych, bo tak wówczas nazywał się nasz „Pafal”, wywieźli 15.000 metrów sześciennych gruzu, przywieźli ponad 500 ton maszyn i urządzeń, 600 ton materiałów, remontowali budynki i hale, wznosili bloki mieszkalne, do których wprowadzali się gospodarze zakładu — robotnicy. Konfrontacje i porównania ukazują przebytą drogę w ówczesnym Zakładach Wytwórczych Aparatów Precyzyjnej.

Najlepszym tego potwierdzeniem są kartki z historii zakładów, które wertujemy i w które weryfikujemy się z okazji jubileuszu dwudziestolecia.

Kiedy je przerycamy to nawet nie wierzymy, gdyż pamięć ludzka jest ulotna, że nasze powierzchnie produkcyjne wzrosły sześciokrotnie, że przy dwunastokrotnym wzroście zatrudnienia osiągnęliśmy 246-krotny wzrost produkcji globalnej, a eksport wyrobów z nadrukiem „Pafal” wzrósł 34-krotnie w porównaniu z rokiem 1955.

Nie tylko nastąpił wzrost produkcji. Także rozszerzył się asortyment. Kiedy w pamiętnym 1945 roku dumni byliśmy z 3 asortymentów w 20-tu odmianach, to w 1970 szczytujemy się 112 asortymentami w 380 odmianach.

I skoro już powiedziało się, że pamięć ludzka jest ulotna to z tej jubileuszowej okazji przypomnijmy znaczące dla zakładu fakty.

KALENDARZ PRODUKCJI

Rok 1947. Rusza produkcja własna wszystkich części do liczników EFK-1.

Rok 1949. Opracowano i rozpoczęto produkcję licznika trójfazowego typu C-1. Plan trzyletni został zrealizowany przed terminem.

Lata 1950—1955. Następuje dalszy wzrost produkcji, w szczególności liczników energii elektrycznej jedno i trójfazowych, a także zegarów elektrycznych i automatycznych wyłączników światła. Wartość produkcji w Sześciolatce potroiła się w stosunku do roku 1949.

Rok 1958. Rozpoczęto produkcję nowego licznika energii elektrycznej A-3, a następnie A-4. Obydwa liczniki charakteryzowała wysoka jakość o czym świadczy kontrakt zawarty z Indiami.

Rok 1962. Powstaje nowy licznik jednofazowy A-5 o jeszcze lepszych parametrach technicznych od poprzednio wytwarzanych. Licznik ten spełniał wymagania norm zagranicznych m. in. brytyjskiej i brazylijskiej.

Konstruktorzy zakładu opracowują nowe, doskonalsze rozwiązania. I tak powstają liczniki A-52 i C-52, stanowiąc podstawowy asortyment produkcji. Miernikiom ich wartości jest uzyskanie standardu światowego i zaliczenie do grupy nowoczesności „A”. I odtąd wybory te będą eksportowane do wielu krajów świata.

Niezwykle ważnym asortymentem w produkcji zakładu są wyroby elektrotechniki motoryzacyjnej; czujniki oraz wskaźniki. Istotny dla „Pafalu” był rok 1968: w oparciu o zakupioną licencję „Fiata” uruchomiliśmy produkcję czujników i wskaźników samochodowych.

Tu kilka ogólnych spostrzeżeń. Niemal wszystkie prace rozwojowe, konstrukcyjne i cały wysiłek myśli technicznej zmierzal, celowa i polega — celem utrzymania wzrastającego tempa eksportu — na modernizacji liczników energii elektrycznej i dostosowaniu ich do podstawowych norm zagranicznych. Nie zapominamy o zobowiązaniach eksportowych w ramach RWPG. Nade wszystko zaś o naszych wyrobach niezbędnych do produkcji samochodów na licencji „Fiata” w Polsce i Związku Radzieckim. I stąd troska o rozwój wzajemnej kooperacji oraz unifikacji niektórych zespołów i ekonomiczne uzasadnienie rozwijania ich produkcji o specjalizowane procesy technologiczne.

Nielatwe to zadania.

(dokończenie na str. 2)

Tow. Stefan Róg Przew. ZZ ZMS

Trzydzieści lat temu grupa aktywistów młodzieżowych naszego Zakładu założyła pierwsze koło ZMS. Wybrano 7-osobowy ZZ ZMS, którego pierwszym Sekretarzem był tow. Szczepan Makowiec, pracujący do dziś w naszym Zakładzie. W początkowym okresie organizacja liczyła 42 członków. Młodzież zrzeszona w ZMS brała czynny udział w odgruzowywaniu miasta, budowie klubu „Bambino”, porządkowaniu pl. Lenina. Również w tym okresie organizacja może się pochwycić aktywnym udziałem w życiu sportowym. Do najbardziej rzutkich członków należeli kol. Zdzisław Sajana, późniejszy przewodniczący Daniel Perski i Aleksander Zadrożny.

przede wszystkim wytworzenie właściwej atmosfery wokół stażystów, opieki, pomocy i życzliwego zainteresowania.

Następnie zapoznanie z historią zakładu, profilem produkcji, schematem i rolą działających organizacji społeczno-politycznych, oraz warunkami socjalno-bytowymi, możliwościami w zakresie kulturalnego wypoczynku i rozrywki.

Wychodząc naprzeciw tym zagadnieniom ZZ ZMS opracował i wydał informator zakładowy dla stażystów i nowoprzyjętych, w którym zawarte są w/w sprawy. Rada Stażystów przy ZZ ZMS organizuje spotkania z czynnikami społeczno-administracyjnymi w

Knapczyka z TN i S. Burligi z A-1 z młodszych brygad D. Podralskiego, F. Kuśmierczuka i F. Furtyka.

Tradycyjnie od 3 lat organizujemy plebiscyt na Najlepszego Mistrza Nauczyciela i Wychowawcę Młodzieży. Plebiscyt ten cieszy się dużą popularnością wśród młodzieży i mistrzów, których młodzież wybiera na otwartych zebraniach ZMS-u. Plebiscyt stał się jednym z mierników efektów trudnej pracy mistrzów w naszym Zakładzie. Zwycięzcy plebiscytów, mistrzowie Baliński, Kotowski oraz Mieczysław Pańka, który został odznaczony srebrną odznaką im. J. Krasińskiego, są pozytywnym wzorem dla młodzieży.

W celu rozbudzenia wśród młodzieży zainteresowań w dziedzinie techniki i racjonalizacji — ZMS organizuje Turniej Młodych Mistrzów Techniki, w którym młodzi racjonalizatorzy mogą zgłaszać projekty nowych rozwiązań w dziedzinie technologii i konstrukcji wyrobów. Usprawnienia te pomagają zwiększyć wydajność pracy i obniżyć koszt produkcji wyrobów. Dużym osiągnięciem był projekt mgr inż. M. Kudły nowej konstrukcji elektronicznego regulatora współczynnika mocy. Mgr inż. M. Kudła jest laureatem Wojewódzkiego TMMT.

Jednym z naczelnych zadań, które odgrywa zasadniczą rolę w pracy naszej organizacji to kształtowanie socjalistycznej świadomości młodzieży. Proces ideowo-wychowawczy jest bardzo rozległą dziedziną, dlatego też poruszamy kilka istotnych spraw. ZMS kształtuje postawy ideowe młodych ludzi poprzez pracę. Gdyby rozpatrywać kryteria tej postawy na pierwszym planie trzeba postawić potrzebę i wartość wykonywanej pracy, świadomość z odpowiedzialności i konsekwencje wynikające z zadań nałożonych na wydział, Zakład i poszczególnych pracowników. Stałe podnoszenie kwalifikacji zawodowych i wiedzy ogólnej, śledzenie i udział w życiu społeczno-politycznym Zakładu. ZMS w ZWAP prowadzi szkolenia ideowo-wychowawcze w formie Wszechnicy Społeczno-Politycznej. Tematem tych szkoleń są zagadnienia z historii ruchu młodzieżowego, aktualnej sytuacji międzynarodowej i gospodarczo-ekonomicznej. Wykłady prowadzą lektorzy wyjątkowo młodzi nurtujący ją problemy.

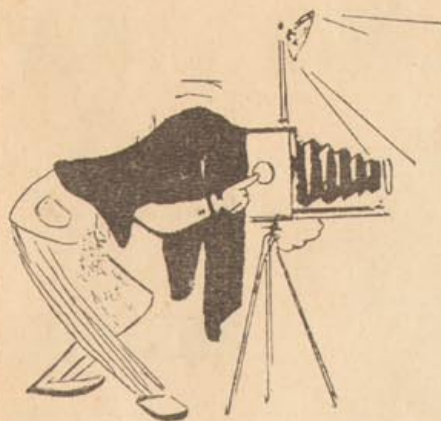
Organizowane są również spotkania z ciekawymi ludźmi np. red. B. Mokszyzewskim czy red. L. Prorokiem. Największą jednak uwagę przywiązujemy do zebrani tematycznych - szkoleniowych ze względu na to, że obejmują one wszystkich członków ZMS. Zebrania jak i szkolenia mają za zadanie pogłębiać zainteresowania o nowe dziedziny wiedzy ogólnej u młodych ludzi, przygotowywać ich do sięgania po literaturę społeczno-polityczną i modelować ich światopogląd na procesy, które rozgrywają się we współczesnym świecie. Naszym zadaniem jest kształtowanie postaw młodych ludzi na prawych i światłych budowniczych socjalizmu. Prowadzimy stałe audycje informacyjne w radiowęzle, oraz gabloty na wydziałach w celu bieżącej informacji o życiu Zakładu i ZMS. Dobrą formą pracy szkoleniowej są organizowane konkursy, które oprócz kulturalnej rozrywki przyczynią się do przyswojenia zagadnień z zakresu wiedzy ogólnej.

ZMS organizuje bądź współdziała w pracy klubowej od początku jego działalności, tworząc takie formy kulturalnego wypoczynku jak: spotkania z ciekawymi ludźmi naszego regionu, uroczyste konkursami, bezalkoholowe wieczorki taneczne, odczyty, turnieje wiedzy politycznej.

Czuwamy wspólnie z kierownictwem klubu nad właściwą atmosferą w/w imprez.

Młodzież latem ma okazję wyjechać na obozy szkoleniowo-wypoczynkowe urządzane w Kołobrzegu i Ulini. Członkowie naszej organizacji biorą udział w turniejach sportowych organizowanych przez ZZ ZMS oraz przez TKKF. W ciągu 13-letniego okresu działania naszej organizacji, osiągnięcia na tym polu to szereg wygranych spartakiad międzyzakładowych i turniejach powiatowych, zdobycie wielu dyplomów i pucharów przez naszą młodzież. Związek Młodzieży Socjalistycznej i ZWAP „Pafal” szczyt się zdobyciem dyplomu i plakiety ZG ZMS, którą otrzymaliśmy jako jedną z nielicznych organizacji ZMS w Polsce za wybitne osiągnięcia w realizacji czynu zjazdowego PZPR. Na przestrzeni ostatnich lat nasza młodzież dawała niejednokrotnie dowody tego, że nie nastawia się tylko na konsumpcję tych wartości, które zostały już stworzone, ale współtworzy ona nowe wartości poprzez codzienną pracę i twórcze zaangażowanie w socjalistyczne budownictwo, co daje podstawy do stwierdzenia, że godnie nawiązuje do tradycji pionierów, którzy 25 lat temu uruchamiali produkcję Zakładu i budowali jego potencjał produkcyjny przez całe ćwierćwiecze.

Z kamera przez Zakład

28 lutego 1970 r. minęło 10 lat od chwili kiedy narodził się pierwszy numer „Foto-Kroniki”. Ten pierwszy numer był poświęcony obradom VIII Konferencji Samorządu Robotniczego. Od owych „narodzin” upłynęło wiele dni, w toku których notowano powodzenia i niepowodzenia, smutki i radości jakie przeżyliśmy w naszym Zakładzie. Dziesięcioletni okres, w którym naszej załodze towarzyszyła wytrwale kamera filmowa i flesz utrwalił się w naszej pamięci. W toku wykonywania zadań gospodarczych „Fotokronika” wychodziła naprzeciw trudnościom i niedociągnięciom, które niejednokrotnie utrudniały pracę. Udostępniając załodze zawsze aktualne fotony z odpowiednimi komentarzami „Foto-Kronika” przyczyniła się w poważnym stopniu do

ułatwienia życia, do przekazywania sukcesów i niedociągnięć, do rzetelnego informowania o smutkach i radościach. Redaktorzy „Foto-Kroniki” przeżywali jubileusze 100-go, 150-go, 200-go i 250-go wydania kroniki. W gawiedzie umieszczonej przy „centralnym” placu zakładowym pojawiają się nowe egzemplarze ilustrowanej gazety fabrycznej. ZWAP-owska „Foto-Kronika” potrafi podpatrywać to, o czym potem nie trzeba nawet pisać, wystarczy spojrzeć na zdjęcie. Na podstawie obserwacji i głosów naszej załogi można chyba powiedzieć, że „Foto-Kronika” chwalnie spełnia swoje zadanie. Przy pomocy pióra i fotografii chwali, gani i krytykuje. Pisząc o dziesięcioletniej pracy naszej redakcji „Foto-Kroniki”, o dużym wkładzie społecznym, na-

leży wymienić twórców tej nowej formy propagandowej. Byli nimi: Zenon Burski — obecnie Przewodniczący Prezydium MRN w Świdnicy i inż. B. Trojnicki. Dziś „Foto-Kronika” redaguje Kolegium w składzie: inż. Zenon Wichler, Antoni Dudziak i Tadeusz Jarosz. Bilansując dziś nasze osiągnięcia należy poinformować załogę, że „Foto-Kronika” na przestrzeni minionych lat ukazywała się co dwa tygodnie. Trzeba tu również podkreślić, że duży wkład „Foto-Kroniki” w opracowaniu zakładowej gazety z okazji 25-lecia „Pafalu”. Właśnie dzięki „Foto-Kronice” została wzbogacona szata graficzna naszej gazety, ku zadowoleniu naszych czytelników, pracowników ZWAP-u.

A po pracy zasłużony odpoczynek dla załogi ZWAP...

... w zakładowym ośrodku wczasowym w Kołobrzegu

... w ośrodku wypoczynkowym w Olejnicy

na dorocznym festynie w Sulistrowiczkach

W tym okresie trzeba odnotować duży wkład pracy młodzieży przy budowie budynku mieszczącego dział wydziału B1 i B4. W późniejszych latach nastąpił dalszy wzrost organizacji, nawiązano kontakty z FDJ, Komsomolem, zainaugurowano współzawodnictwo o tytuł BPS. Przewodniczącym był obecny Kier. Sekcji TP inż. Zygmunt Luckoś, a do najbardziej aktywnych należeli m. in. Ryszard Osłizło i Zbigniew Podolski. Po odejściu kol. Luckosia przewodniczącym był kol. Bolesław Wójtowicz, obecnie pracownik TN, a do najbardziej aktywnych należeli kol. kol., Barbara Dziurła, Jerzy Nowak, Zdzisław Chrzanowski i Edward Fiszler, który w 1967 r. został przewodniczącym ZZ ZMS, a obecnie pełni funkcję przew. ZP ZMS. W tym okresie organizacja liczyła 325 członków. Powstały nowe brygady pracy, nastąpił wzrost autorytetu naszej zakładowej organizacji ZMS. Obecnie ZMS w ZWAP „Pafal” liczy 484 członków zrzeszonych w 15 kołach działania. 25% czł. ZMS to kandydaci lub członkowie PZPR stanowiący trzon zakładowej organizacji. Nasza działalność jest ściśle określona i skierowana do środowisk ludzi pracy — młodych robotników, inteligencji technicznej i uczniów Szkoły Przakładowej.

celu zapoznania stażystów z aktualną sytuacją w zakładzie i wyjaśnienia nurtujących ich problemów. Niezmiernie ważną sprawą i aktualną w związku z przejściem na intensywne gospodarowanie i wprowadzenie nowych bodźców materialnego zainteresowania jest zaangażowanie młodzieży w rozwiązywanie zadań gospodarczych Zakładu. ZMS wspólnie z kompetentnymi komórkami w Zakładzie prowadził w poprzednich latach indywidualne rozmowy z członkami ZMS w celu wywołania nieprawidłowości w organizacji pracy przeszkadzających w pełnym wykonywaniu norm, w słusznych sprawach młodzieży dotyczących podnoszenia kwalifikacji i dokształcania. Ostatnio przeprowadzony Powstanie Przegląd Kwalifikacji Zawodowych i Wiedzy Ogólnej Młodzieży dostarczył wiele materiału, który pomoże lepiej zorganizować szkolenie kadr i będzie służył do opracowania planu podniesienia kwalifikacji młodzieży w latach 1971—75. ZMS inspirował i opiekuje się współzawodnictwem o tytuł Brygady Pracy Socjalistycznej, popularyzując szlachetne idee rywalizacji dążącej do coraz lepszej wydajności i jakości produkcji. Obecnie na terenie Zakładu pracują 43 brygady pracy skupiające ponad 200 pracowników. Miernikiem wkładu brygad w produkcję Zakładu mogą być dane z ostatniego kwartału: 37 brygad, które podjęły zobowiązania uzyskało wydajność w granicach 116% i przepracowały w czynie społecznym na rzecz Zakładu 2.050 roboczogodzin. Osiem brygad szczyt się zdobyciem tytułu BPS oraz złotej odznaki im. 25-lecia PRL. Do wyróżniających się brygad w ostatnich latach należą: BPS z wydz. „C” w składzie Wł. Kosakowski, Jan Gajewski i Edward Boczar, która zdobyła puchar przechodni ufundowany przez Dyr. Naczelnego — ZWAP dla najlepszej brygady roku 1969 BPS-y D. Knap i T. Oleszczuka z Wydz. „D” K. Grzeszek, Masztalerza i Śliwińskiego z Wydz. „C” oraz St.

Zakład pracy to specyficzne środowisko ludzi tworzących z racji wspólnego zainteresowania materialnego i korzystania z tych samych urządzeń i narzędzi pracy, mniej lub bardziej zorganizowaną już społeczność. W obrębie jej (społeczności) zachodzą swoiste procesy właściwe tylko środowisku ludzi pracy i nie mające odniesienia w innej sferze. Poznanie tej specyfiki, pomoc w rozumieniu dźwigni zachodzących procesów to jedno z zadań Związku Młodzieży Socjalistycznej w zakładzie pracy — adaptacja społeczno-zawodowa. Formy konkretnej działalności ZMS w tym zakresie to praca Rady Stażystów — której zadaniem jest